

gloriaripotest, sitamen hac gloriam merentur. Age ergo penitentiam in cinere & fauilla, & pro tua elatione gemitus compunctionis emitte. Dic ad Dominum humili voce, & vera confessione Humiliatus sum vsquequaque Domine, viuifica me secundum verbum tuum. Consideratio etiam propriorum defectuum causat humilitatem. Propterea sancti viri, vt humilitatis in se pariant & nutriant virtutem, quam quardam mirabiliter faciunt, ante mentis oculos student reuocare, quod nondum agere queunt, vt dum ex vna parte considerant infirmitatem suam, ex ea parte, qua perfectus est eorum animus, non se extollant. Vnde qui plenissime per sui cognitionem ad humilitatem tendere nititur, talis nimirum debet conspicere, qualis non est, quatenus ex bonorum forma metiatur, quantum ipse defecto bono deformis sit. Lucem enim debet inueneri, qui vult de tenebris iudicare. Lumen nanque propria intelligentia virtutem generat humilitatis. Ideo quanto quis maioris gratiam intelligetia percipit, tanto amplius reprehensibilem se esse cognoscit. Respectus quoque meliorum acquisitionis est humilitatis. Si enim incertium elationis est intuitio deterioris, nemo dubitet, quin in cautela humilitatis est consideratio melioris. Nam ad humilitatis gloriam ille citò festinat, qui aliorum bona subtiliter pensat, quia dum ea qua sunt feliciter facta foris ab aliis aduertit, eum qui de singularitate victus erum pere nititur, superbia tumorem premit. Cogitatio insuper mortis & corporis resolutionis virtutem in nobis gignit humilitatis. Necessario namque timor & consideratio futurae mortis mentem cocutit, & quasi eleuans omnes carnis motus & superbiae, ligno crucis affigit. Considera ergo frequenter, ô homo, te iam mortuum, quem seis te de necessitate moriturum. Dispice qualiter oculi uerterentur in capite, uenae rumpentur in corpore, & cor scindetur dolore. Talis exercitatio cogitationis fomitem magnum parit humilitatis. O bona mortis consideratio, quis quanta per te acquirantur emolumenta, ualeat intelligere? quis potest capere, quis pro palare? Pura profectò de te eueniunt commoda. Nam utilis est tui memoratio ad fugandum uitiorum exercitum, & fugiendos peccatorum laqueos. Qui enim vigilanter animaduertit, qualis erit in morte, erit semper pauidus in opinione, ac inde in oculis suis quasi non uiuit, vnde ueraciter in oculis sui cõditoris uiuit. Nil quod trãseat, appetit, cunctis uitae praesentis desideriis contradicit, & penè mortuum se considerat, quia moriturum se minime ignorat. Perfecta nanque uita est mortis recordatio, quam dum iusti sedula mente pertractant, culpam laqueos ualenter euadunt. Facile relinquere mundum facit mortis memoria. Nihil enim tam proficit ad contemptum omnium rerum, quam frequens cogitatio mortis. Quotidie nanque morimur, quotidie diminuitur aliqua pars uitae, & tunc quoque decrescimus, quum uita crescit. Infancia amittimus, deinde pueritiam, postea adolefcentiam vsque ad extremum. Quicquid trans it tempus perit, & ipsum, quem agimus, diem cum morte diuidimus. Non ergo laboriosum est relinquere, quod teneri non potest, imò quod singulis amittimus horis. Consideretur uita terminus, & non erit in hoc mundo, quod ametur. Sollicitum quoque exhibet hominem ipsa mortis cogitatio. Congrue vnusquisque diem nouissimum for-

midare debet, & suum ultimum diem assidue meditari (quia nullus scit, qua hora ueniat) ne quum uenerit, fortè imparatum reperiat. Nam ad hoc conditor noster latere nos uoluit finem nostrum, diemque nostrae mortis esse incognitum, vt dum semper ignoratur, semper proximus esse credatur, & tanto quisque sit feruentior in operatione, quanto incertior est uocatione. Propterea omnis dies uelut ultimus ordinandus est, quia qualem inuenerit vnusquemque suus nouissimus dies, cum de hoc seculo egreditur, talis in die nouissimo iudicatur. A mortis pauore efficaciter liberat mortis recordatio. Nullus nanque nostrum scit, quam prope nos uita uersetur terminus. Sic itaque mentem ordinemus, tanquam si mori oporteat. Venientem nemo hilaris mortem suscipit, nisi qui se ad illam diu composuerit. Sed hoc mirum, quod nemo tam imperitus est, vt nesciat sibi quandoque moriendum, tamen cum propè accesserit, tergiversatur, tremis & plorat. Quid autem fles miser? quare trepidas: cur exire dubitas? Omnes hac necessitate ducuntur, eo ibis, quo omnia eunt, ad hanc legem natus es, hoc patri tuo accidit, hoc matri, hoc maioribus, hoc & omnibus ante te, sed nec ambiguus sis, quia etiam hoc cunctis post te. Quantum te populus moriturum sequetur? quantum comitabitur? Fortior (vt opinor) esses, si multi tecum morerentur. Sed multa milia hominum hoc ipso momento, quo tu mori dubitas, animam uariis generibus emittunt. Nil, fateor, melius aeterna lex fecit, quam quod vnum introitum dedit ad uitam, exitus multos. Sed neque ipsa natura quicquam breuitate uitae contulit praeslantius, tot periculorum genera, tot morbi, tot metus, tot curae, toties inuocata mors est, vt nullum frequentius sit uotum. Fatendum igitur est mortem munus necessarium esse naturae iam corruptae, quae non est fugienda, sed potius amplectenda, vt fiat uoluntariu, quod futurum est necessarium. Offerendum itaque est pro munere, quod Deo tenemur reddere. Quemadmodum exiis, quae memoratae sunt, considerationibus acquiritur humilitatis uirtus, ita etiam exercitatione horum, qui sequuntur, actuum nutritur, & crescit. Aptissime nanque hanc uirtutem accendit contumeliarum sustinentia. Multi homines culpam suam cõfitentur, & humiles non sunt. Nam plerique existunt, qui se arguente nullo peccatores esse consentunt, quum uero de culpa sua fuerint fortasse correpti, patrociniū defensionis quarunt, ne peccatores esse uideantur. Indicia autem uerae humilitatis sunt, vt sicut vnusquisque peccatorem se dicit, ita id de se dicenti alteri non contradicat. Et indicium superbiae certum est, vt quod fateri quisque de se sua sponte dignatur, hoc sibi dici ab aliis dedignatur. Humilium quoque familiaritas humilitatem parit. Qui enim communi euerit humilis (sicut scriptura testatur) induet humilitatem. Nulla nanque res magis animos inducit honestos, & proterua inclinatios reuocat ad humilitatem, quam humilium uirorum conuersatio, quia necesse est, vt talis efficiatur homo, quales sunt, eum quibus conuersatur. Exercitium etiam humile creat humilitatem. Humiliatio uia est ad humilitatem, sicut patientia ad pacem, sicut lectio ad scientiam. Si ergo uirtutem appetimus humilitatis, uiam non refugiamus humiliatiõis. Sicut sine gradibus non scanditur ad summam, ita absque